

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/16/848

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Helina-Aleksandra Lettens
Otsuse tegemise aeg ja koht	08.06.2016, Tallinnas
Vaide esitamise aeg	25.04.2016
Teabevaldaja	Tartu Vangla, aadress: Turu 56, 51014 Tartu e-posti aadress: tartu.vangla@just.ee
Vaide esitaja	xxxxxxxxxxxxxxxxx, aadress: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioonis registreeriti xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx vaie Tartu Vangla tegevuse peale teabenõudele vastamisel.

Vaide kohaselt esitas xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx Tartu Vanglale teabenõude, milles palus väljastada kogu teave ja isikuandmed, mis on kogutud 2016. aasta riskihindamiseks. Vaide esitaja sõnade kohaselt ei ole talle väljastatud erinevate valdkondade spetsialistide hinnanguid ja nimesid ning riskihindamise ankeeti.

Inspektsioon koostas Tartu Vanglale järelepärimise selgitamaks vaides toodud asjaolusid.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Tartu Vangla 22.04.16.a. NR: 2-5/709-2 oma vastuses ei väljastanud kõik riskihindamises 2016 aasta olemas ja kogutud. Ei ole väljastatud erinevate valdkondade spetsialistide arvamused, nimesid, jne. Tartu Vangla ei ole täitnud IKS, AVTS seadust. Kui vangla keeldus väljastamast

statistilist hindamismeetodit ja mille põhjal arvutab ankeedi algoritm välja ..., kuid ei ole ülejäänud teavet, isikuandmeid väljastanud. Vabateksti kõik sisalduvad hinnangud, jne. Samuti ITK-s 14.04.16.a. on ohtlikkuse all tekst: samuti kui isiku hinnangul teda provotseeritakse või solvatakse. See et 16.03.16.a. väljastati minule riskihindamise kokkuvõtte ei ole seal kõik mida soovin. Seal ei ole sellist teksti, mis ITK-s seega on tegemist teabega, isikuandmetega ning väljastada otseloomulikult minu hinnangud, minu poolt öeldu, jne. Ehk kõik nagu korduvalt olen öelnud. See on minu õigus vastavalt seadusele.

Taotlen ettekirjutuse tegemist kohustada Tartu Vanglat väljastama soovitud teave, isikuandmed. Hoiatada, et ollakse tähelepanelikumad antud asjas. Teha ettekirjutusi seaduse paremaks rakendamiseks, teabe, isikuandmete juurdepääsu paremaks korraldamiseks. Soovitada viia läbi antud ametnike koolitus, vms antud asjas.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Seoses xxxxxxxxxxxx kaebusega Tartu Vangla tegevuse peale teabenõudele vastamisel selgitame järgmist.

1. Millisel põhjustel keeldub vangla väljastamast erinevate valdkondade spetsialistide nimesid ja hinnanguid, mida on kasutatud xxxxxxxxxxxx 2016. aasta riskihindamiseks?

Vastus: Tartu Vangla elektroonilisest dokumendihaldussüsteemist Delta kontrollides selgus, et xxxxxxxxxxxx pole 22.04.2016 esitanud Tartu Vanglale teabenõuet tema riskihindamise koostanud erinevate valdkondade spetsialistide nimede ja hinnangute väljastamiseks, samuti puuduvad andmed, et vangla oleks keeldunud väljastamast xxxxxxxxxxxx eelnimetatud teavet.

Tartu Vangla eeldab, et Andmekaitse Inspeksioon peab käesolevalt silmas xxxxxxxxxxxx poolt 14.04.2016 kirjutatud teabenõuet, milles ta palus väljastada teabe ja isikuandmed, mis on olemas ja kogutud tema 2016. aasta riskihindamises. xxxxxxxxxxxx teabenõue laekus Tartu Vanglale 15.04.2016 ja see registreeriti 18.04.2016 numbriga 2-5/709-1. Nimetatud teabenõudest nähtub, et xxxxxxxxxxxx ei küsinud vanglalt ametnike nimesid, vaid soovis tema enda kohta kogutud ja riskihindamises olevate andmete väljastamist.

Kuigi xxxxxxxxxxxx on riskihindamine koostatud Tallinna Vanglas ei pidanud Tartu Vangla vajalikuks suunata esitatud teabenõue täitmiseks Tallinna Vanglale, sest vastav teave on kättesaadav ka Tartu Vanglal riiklikku kinnipeetavate, karistusjärgselt kinnipeetavate, arestiaaluste ja vahistatute registri andmebaasist. Tartu Vangla väljastas xxxxxxxxxxxx 22.04.2016 vastuse nr 2-5/709-2, milles on märgitud, et xxxxxxxxxxxx riskihindamine on koostatud karistusregistri, kohtuotsuse, toimiku, varasemate riskihindamiste, vangiregistri sissekannete ja vestluste ning xxxxxxxxxxxx enda poolt esitatud dokumentide alusel.

Tulenevalt vangistusseaduse (edaspidi VangS) § 5² lg 6 ei ole kinnipeetavale väljastatav kogu riskihindamise ankeedi koopia, kuid on võimalik kinnipeetavale väljastada kokkuvõtte riskihindamises toodud hinnangutest. Kuna xxxxxxxxxxxx on eelnimetatud riskihindamise kokkuvõtte koopia juba varasemalt väljastatud tema 16.03.2016 esitatud avalduse alusel, siis puudus vanglal kohustus koopiat teistkordselt väljastada, mistõttu xxxxxxxxxxxx selgitati, et kui ta soovib koopiaid talle varasemalt väljastatud dokumentidest, tuleb esitada vanglale kirjalik taotlus tasulise teenuse osutamiseks. Samuti selgitati xxxxxxxxxxxx, et tal on võimalik kirjaliku taotluse alusel tutvuda oma toimikuga, sest toimik sisaldab dokumente, millele on vangla riskihindamise koostamisel tuginenud.

2. Tartu Vangla selgitused ja põhjendused.

Tartu Vangla on seisukohal, et kinnipeetava riskihindamise puhul on tegemist dokumendiga avaliku teabe seaduse (edaspidi AvTS) § 3 lg 1 mõistes, mis on loodud seaduse alusel antud

õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Kinnipeetavate õiguse saada nende kohta vangistusregistrisse kantud andmeid näeb ette VangS § 5² lg 4. AvTS § 35 reguleerib teabe asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise üldiseid aluseid, kuid sama seaduse § 2 lg 2 p 4 kohaselt ei kohaldata seadust teabele juurdepääsupiirangute, juurdepääsu eritingimuste, korra ja viiside osas, juhul kui need on eriseaduses või välislepingus sätestatud teisiti.

Käesoleval juhul näeb erisuse juurdepääsupiirangute osas ette VangS § 5² lg 6, mille kohaselt vanglateenistuse ametnik võib keelduda vangiregistrist andmete väljastamisest, kui need sisaldavad informatsiooni vanglatöös kasutatavate meetodite, taktika või julgeolekuriskide hindamise kohta ning kui selle avalikuks tulek võib ohustada vangistuse, eelvangistuse, aresti või kriminaalhoolduse täideviimist, samuti teistel seaduses sätestatud alustel.

Riskihindamise ankeet kasutab statistilist hindamismeetodit, mille põhjal arvutab ankeedi algoritm välja prognoositava tõenäosuse sooritada uut kuritegu, kuid vabateksti hinnangud, mis kanduvad üle riskihindamisest kinnipeetava iseloomustusse, on väljastatavad riskihindamise kokkuvõttes. Punkti-hinnanguis sisalduv informatsioon tugineb vanglatöös kasutatavatel meetoditel ning selle informatsiooni avalikuks tulek võib ohustada vangistuse täideviimist, kuna näiteks ohtlikkuse osas kajastuvad andmed tulenevad piiratud ligipääsuga andmebaasidest ja võimaldavad näha kuritegeliku maailmaga olemasolevaid suhteid. Samuti võimaldab punktiküsimuste nägemine kinnipeetaval mõddikuga manipuleerimist.

Kuna xxxxxxxxxxxx väljastati tema riskihindamise kokkuvõtte koopia, ei pea Tartu Vangla vajalikuks väljastada juurdepääsupiiranguga kaetud osi (küsimustikke koos vastustega). Kokkuvõtte tekst põhineb küsimustike vabatekstiväljadel, mistõttu on sisuliselt tagatud võimalus tutvuda ankeedil sisalduvate andmetega, kuid see tekst ei sisalda informatsiooni vanglatöös kasutatavate meetodite kohta. AvTS § 34 lg 1 alusel piiratud juurdepääsuga teave on teave, millele juurdepääs on seadusega kehtestatud korras piiratud. Kogu küsimustike osa koos vastustega on kaetud AvTS sättega § 35 lg 1 p 19 (seaduses sätestatud muu teave).

Vangla on seisukohal, et on olemas oht, et koos isikuandmete avaldamisega satub kinnipeetava valdusse informatsioon, mis võib tulevikus raskendada vangistuse täideviimist, kuna saavad teatavaks vanglatöös kasutatavad meetodid, taktika ja teave julgeolekuriskide hindamise kohta vaide esitajaga seonduvatel asjaoludel. Nimetatud ohtu ei ole võimalik mõistlikult kõrvaldada ka riskihindamise küsimustiku andmete valikulise avaldamisega. Vangla seisukohalt väljastades xxxxxxxxxxxx tema riskihindamise kokkuvõtte koopia ning selgitades temale võimalust oma isikliku toimikuga tutvumiseks tuleb xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx 14.04.2016 esitatud teabenõuet, milles ta palus väljastada teabe ja isikuandmed, mis on olemas ja kogutud tema 2016. aasta riskihindamises, lugeda täidetuks

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avaliku sektori tegevuse selgus ja läbipaistvus on üks demokraatliku riigikorra aluseid. See võimaldab avalikkuse kontrolli avaliku võimu teostamise üle. Selgusest lähtub ka põhiseadus, andes kodanikele teabeõiguse asutuste tegevuse suhtes (§ 44 lg 2).

Andmekaitse Inspeksioon leiab, et riskihindamise dokumentide puhul on tegemist avaliku teabega AvTS § 3 lõike 1 mõistes, kuivõrd need on loodud seaduse alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Samuti leiame, et vangistusseadus on AvTS-i suhtes eriseaduseks. Kuna antud juhul on vaide esitaja pöördunud iseenda kohta käivate andmete saamiseks, siis kuulub kohaldamisele AvTS § 39 lõige 1, mis ütleb, et teabevaldaja võimaldab juurdepääsu tema valduses olevatele isikuandmetele isikuandmete kaitse seaduses (IKS) sätestatud aluse olemasolul avaliku teabe seaduses sätestatud korras.

IKS § 19 alusel on isikul õigus saada enda kohta käivat teavet ja isikuandmete väljastamisest keeldumise alused on sätestatud IKS § 20, mis on ka kooskõlas põhiseaduse § 44 lõikes 3

sätetstatuga. Vastavalt põhiseaduse § 44 lõikele 3 on Eesti kodanikul õigus seaduses sätestatud korras tutvuda tema kohta riigiasutustes ning riigi arhiivides hoitavate andmetega. Kuid nimetatud õigus ei ole ulimatiivne, seaduse alusel võib seda õigust piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste, kuriteo tõkestamise, kurjategija tabamise või kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamise huvides.

Konkreetsel juhul tuleb isikuandmete väljastamisel arvesse võtta ka vangistuseseaduse § 5² lõikes 6 toodud erisust. Märkitud sätte kohaselt võib vanglateenistus keelduda vangiregistris andmete väljastamisest, kui need sisaldavad informatsiooni vanglatöös kasutatavate meetodite, taktika või julgeolekuriskide hindamise kohta ning kui selle avalikuks tulek võib ohustada vangistuse, eelvangistuse, aresti või kriminaalhoolduse täideviimist, samuti teistel seaduses sätestatud alustel.

Vaide esitaja selgitustest nähtub, et ta soovib riskihindamisel kasutatud erinevate spetsialistide arvamuste, hinnangute ja nimede väljastamist, samuti tema enda poolt antud hinnangute ja öeldu väljastamist.

Kinnipeetava individuaalse täitmiskava ja sealhulgas ka riskihindamise tulemustest sõltub, millises osakonnas kinnipeetav elada võib, milliseid soodustusi vangla kinnipeetavale kohaldab, millistel tingimustel kinnipeetav tööle või koolis käia saab jms. On selge, et iga kinnipeetava sooviks on saada riskihindamisel võimalikult head tulemused kindlustamaks endale paremad elutingimused ja muud võimalikud soodustused.

Kinnipeetavatele antud teemal teabe väljastamisel, selgituste ja põhjenduste koostamisel tuleb kriitiliselt suhtuda sellesse, mil määral kinnipeetavale riskihindamise põhimõtteid on võimalik avaldada, et vältida manipuleerimise võimalust.

Inspektsiooni hinnangul võimaldab eelmainitud info nägemine kinnipeetaval tema kohta koostatavate hinnangute manipuleerimist, kuna riskihindamise ankeedi mõtlemist, käitumist ja hoiakuid hindavas osas kasutatakse kinnipeetava enda poolt väljendatud. Kui kinnipeetavale saab teatavaks, millistele küsimustele vanglateenistus täpsemalt vastust otsib ning millisel viisil ta ennast eelnevalt väljendanud on, siis annab see talle võimaluse järgmise hindamise paremate tulemuste saavutamiseks oma arvamusi, mõtteid ja hoiakuid vastavalt vajadusele korrigeerida. Sellise tegevuse tulemusena kaotaks edaspidine riskihindamine oma algse mõtte ja eesmärgi, kuna testide tulemused ei oleks enam usaldusväärsed.

Andmekaitse Inspektsioon on seisukohal, et andmete täies mahus väljastamisest keeldumine on õigustatud, kui on oht, et koos isikuandmete avaldamisega satub kinnipeetava valdusesse informatsioon, mis võib tulevikus raskendada vangistuse täideviimist, kuna talle saavad teatavaks vanglatöös kasutatavad meetodid, taktika ja teave julgeolekuriskide hindamise kohta.

Helina-Aleksandra Lettens
vaneminspektor
peadirektori volitusel